

Raadsnummer **13R5271**
Inboeknummer 13bst00404
Beslisdatum B&W 12 maart 2013
Dossiernummer 13.11.551

Raadsvoorstel *Verbindende kracht - Samen voor elkaar:
de ontwikkeling van samenkracht in Eindhoven*

Inleiding

Een belangrijk onderdeel van de transformatie in het sociale domein (WIJ Eindhoven) is het ontwikkelen van 'samenkracht' waarbij inwoners zelf initiatieven nemen die bijdragen aan de sociale kwaliteit in de stad. Deze vrijwillige inzet omvat meer 'klassieke' vormen van vrijwilligerswerk en mantelzorg, maar gaat ook over allerlei initiatieven die inwoners ontplooiën omdat zij belangstelling hebben voor een specifiek thema, zich betrokken weten bij een bepaalde maatschappelijke uitdaging of bij hun wijk of vanuit pragmatische overwegingen afspraken maken met anderen om zorg te delen bijvoorbeeld voor de opvang van hun kinderen. Inwoners doen dit veelal zonder inmenging van de gemeente of betaalde professionals.

In het kader van het ontwikkelen van 'samenkracht' - en als onderdeel daarvan het vernieuwen van een aantal lopende activiteiten op het gebied van het meer traditionele vrijwilligerswerk en mantelzorg - , is het van belang om te komen tot een samenhangend uitvoeringsprogramma voor de komende jaren. Dit raadsvoorstel vormt de opmaat tot dit uitvoeringsprogramma en bevat een aantal uitgangspunten waarlangs het programma wordt opgesteld.

Bestuurlijk kader

Wettelijke taak

Kerntaak gekoppeld aan het werkprogramma van het college

Onvermijdelijk

Doelstelling

Het doel van het aanbieden van dit raadsvoorstel is het mogelijk maken dat er een samenhangend uitvoeringsprogramma rondom 'samenkracht' wordt opgesteld.

Voorstel

1. Instemmen met de volgende uitgangspunten in relatie tot het op te stellen uitvoeringsprogramma 'samenkracht':
  - Het uitvoeringsprogramma besteedt aandacht aan de gewenste cultuurverandering op langere termijn, waarbij de focus komt te liggen op informele, alledaagse contacten versus professionele inzet en de rol die de gemeente daarbij heeft en kan hebben;
  - Het uitvoeringsprogramma geeft richting aan 'erkennen en waarderen' op een manier die past bij de beoogde lange termijn transformatie naar een maatschappij waarin vrijwillige inzet in plaats van overheidsingrijpen/professionele inmenging onderdeel uit maakt van het alledaagse leven;
  - Organisatorische hindernissen ten aanzien van initiatieven van 'zelf doeners' waar de gemeente een rol in speelt worden weggenomen;
  - Er moet een kanteling komen in het denken en doen in de hulpverlening waarbij de primaire focus ligt op het gebied van samenkracht in plaats van professionele inzet;
  - In de methodiekontwikkeling van de generalisten is aandacht voor het vol benutten van eigen kracht en samenkracht versus het (langdurig) inschakelen van specialistische hulpverlening;
  - Het is belangrijk dat er een koppeling tussen bedrijfsleven en arbeidsmarkt enerzijds en vrijwillige inzet anderzijds wordt gelegd (vanuit het bedrijfsleven in verband met vrijwillige inzet van werknemers en richting het bedrijfsleven over onbetaalde inzet van uitkeringsgerechtigden);
  - De gemeente overleg met organisaties op het gebied van informele zorg over mogelijkheden om te investeren in netwerken die op meer (emotionele) afstand staan van iemand met een zorgbehoefte;
  - Er komen voorstellen om op het gebied van kennisdeling en deskundigheidsbevordering een slag te slaan, bijvoorbeeld door het inzetten van een online platform;
  - Er wordt een aantal verbeterpunten gerelateerd aan het functioneren van het Vrijwilligerspunt (oa het beter bereiken en betrekken van 'nieuwe vrijwilligers' als jongeren) en het Steunpunt Mantelzorg Verlicht doorgevoerd;
  - Processen van burgerparticipatie worden geactualiseerd en aangepast vanuit de actuele inzichten en ontwikkelingen op het gebied van aanbesteden;
  - Er worden gewenste maatschappelijke effecten ten aanzien van samenkracht in de stad benoemd en de gemeente gaat sturen en monitoren of acties en inzet van financiële middelen bijdragen aan het bereiken van deze effecten.

- Naast uitwerking van inhoudelijke uitgangspunten, biedt het uitvoeringsprogramma een leidraad ten behoeve van de bedrijfsvoering zodat inhoudelijk en bedrijfsmatig gestuurd kan worden op gewenst effect. Hierbij gaat het om:
    - Planning en control rondom het monitoren van het behalen van gewenste effecten en eventuele tussentijdse bijsturing;
    - Houding en gedrag vanuit de interne organisatie, inclusief ontwikkeling van competenties en vaardigheden gericht op netwerk- en alliantievorming;
    - Opstellen van een meerjarige communicatiestrategie met aandacht voor beleidsframing;
    - Uitwerking van een eenduidig en helder financieel kader, inclusief een gemeentelijke subsidierichtlijn.
2. het college opdracht geven om op basis van deze uitgangspunten in 2014 een uitvoeringsprogramma aan de gemeenteraad aan te bieden.

Argumenten

1.1 Eindhoven heeft een actief vrijwilligersbestand

Er zijn veel Eindhovenaren actief als vrijwilliger. Bijna de helft van de inwoners verricht enige vorm van vrijwilligerswerk en er zijn ongeveer 1600 vrijwilligersorganisaties in Eindhoven. Veel inwoners in Eindhoven verlenen een vorm van mantelzorg (meer dan 20.000) of bieden ondersteuning als maatje, coach of bijvoorbeeld als taalhulp (onder meer via het Vrijwilligerspunt of via de Vrijwillige Hulp Dienst).¹ Eindhoven heeft een zeer actieve gemeenschap van inwoners die op basis van gedeelde problematiek elkaar ondersteunen in de vorm van zelfhulp, lotgenotencontact en ervaringsdeskundigheid (bijvoorbeeld via de vele zelfhulpgroepen die met inzet van de Stichting Zelfhulp Netwerk elkaar opzoeken). Net zoals er volop actieve inwoners zijn die niet zozeer op basis van gedeelde problematiek, maar op basis van gemeenschappelijke belangstelling allerlei initiatieven ontplooien.

Kortom: er gebeurt veel in Eindhoven en er gebeurt ook veel goed. Toch is er aanleiding om te herbezinnen. Die aanleiding ligt onder meer in het verder ontwikkelen van uitgangspunten ten aanzien van de vele andere vormen van onderlinge samenwerking en betrokkenheid in de stad ('samenkracht') en het

---

¹ Programmabegroting 2013 – 2016, onderzoek Verwey Jonker medio 2012 naar vrijwilligerswerk en mantelzorg in Eindhoven

verbinden van potentieel vanuit bijvoorbeeld het bedrijfsleven aan en met organisaties in de stad. Bovengenoemde uitgangspunten bieden de ingrediënten om te komen een samenhangend uitvoeringsprogramma.

Kanttekening

1.1 Veranderingen in de samenleving en de positie van de gemeente

Het op te stellen uitvoeringsprogramma verlegt de focus van meer 'klassiek en traditioneel' handelen vanuit de gemeente in relatie tot vrijwillige inzet naar oog en oor ontwikkelen voor alternatieve vormen van 'samenkracht'. Dat betekent ook dat de positie van de gemeente verandert. Meer 'bescheiden' en minder 'wetend en sturend' en meer 'faciliterend en mogelijk makend' en minder 'bepalend'. Dat is een spannende ontwikkeling die veel vraagt van de huidige 'systeemwereld' waar de gemeente, professionals, instellingen en deels geïnstitutionaliseerde organisaties op het gebied van vrijwillige inzet onderdeel van uit maken.

Kosten

Aan het opstellen van het uitvoeringsprogramma zijn geen kosten verbonden.

Communicatie

Het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld in samenspraak met partnerorganisaties, vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en de arbeidsmarkt, adviesgremia en inwoners.

Planning en uitvoering

Het uitvoeringsprogramma 'samenkracht' wordt voor de zomer van 2014 ter bespreking aangeboden aan de gemeenteraad.

Evaluatie

nvt

Bijlage(n)

- ◆ Nota 'Verbindende kracht – Samen voor elkaar: de ontwikkeling van samenkracht in Eindhoven'

x De bijlagen worden meegestuurd

Een ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Eindhoven,

, secretaris.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Eindhoven;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 maart 2013;

besluit:

- 1 akkoord te gaan met de volgende uitgangspunten in relatie tot het op te stellen uitvoeringsprogramma 'samenkracht':
  - Het uitvoeringsprogramma besteedt aandacht aan de gewenste cultuurverandering op langere termijn, waarbij de focus komt te liggen op informele, alledaagse contacten versus professionele inzet en de rol die de gemeente daarbij heeft en kan hebben;
  - Het uitvoeringsprogramma geeft richting aan 'erkennen en waarderen' op een manier die past bij de beoogde lange termijn transformatie naar een maatschappij waarin vrijwillige inzet in plaats van overheidsingrijpen/professionele inmenging onderdeel uit maakt van het alledaagse leven;
  - Organisatorische hindernissen ten aanzien van initiatieven van 'zelf doeners' waar de gemeente een rol in speelt worden weggenomen;
  - Er moet een kanteling komen in het denken en doen in de hulpverlening waarbij de primaire focus ligt op het gebied van samenkracht in plaats van professionele inzet;
  - In de methodieontwikkeling van de generalisten is aandacht voor het vol benutten van eigen kracht en samenkracht versus het (langdurig) inschakelen van specialistische hulpverlening;
  - Het is belangrijk dat er een koppeling tussen bedrijfsleven en arbeidsmarkt enerzijds en vrijwillige inzet anderzijds wordt gelegd (vanuit het bedrijfsleven in verband met vrijwillige inzet van werknemers en richting het bedrijfsleven over onbetaalde inzet van uitkeringsgerechtigden);
  - De gemeente overleg met organisaties op het gebied van informele zorg over mogelijkheden om te investeren in netwerken die op meer (emotionele) afstand staan van iemand met een zorgbehoefte;
  - Er komen voorstellen om op het gebied van kennisdeling en deskundigheidsbevordering een slag te slaan, bijvoorbeeld door het inzetten van een online platform;
  - Er wordt een aantal verbeterpunten gerelateerd aan het functioneren van het Vrijwilligerspunt (oa het beter bereiken en betrekken van 'nieuwe vrijwilligers' als jongeren) en het Steunpunt Mantelzorg Verlicht doorgevoerd;

- Processen van burgerparticipatie worden geactualiseerd en aangepast vanuit de actuele inzichten en ontwikkelingen op het gebied van aanbesteden;
  - Er worden gewenste maatschappelijke effecten ten aanzien van samenkracht in de stad benoemd en de gemeente gaat sturen en monitoren of acties en inzet van financiële middelen bijdragen aan het bereiken van deze effecten.

  - Naast uitwerking van inhoudelijke uitgangspunten, biedt het uitvoeringsprogramma een leidraad ten behoeve van de bedrijfsvoering zodat inhoudelijk en bedrijfsmatig gestuurd kan worden op gewenst effect. Hierbij gaat het om:
    - Planning en control rondom het monitoren van het behalen van gewenste effecten en eventuele tussentijdse bijsturing;
    - Houding en gedrag vanuit de interne organisatie, inclusief ontwikkeling van competenties en vaardigheden gericht op netwerk- en alliantievorming;
    - Opstellen van een meerjarige communicatiestrategie met aandacht voor beleidsframing;
    - Uitwerking van een eenduidig en helder financieel kader, inclusief een gemeentelijke subsidierichtlijn.
- 2 het college opdracht te geven om op basis van deze uitgangspunten in 2014 een uitvoeringsprogramma aan de gemeenteraad aan te bieden.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 mei 2013.

R. van Gijzel, voorzitter.

J. Verheugt, griffier.

jal/QD13003536